
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
[CURRENT ISSUES IN TRANSLATION STUDIES]

УДК 81'25:[811.134.2+811.161.2]

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 10.10.2025 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 14.10.2025 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 99,2 %

Прорецензовано [Peer-reviewed] – 05.12.2025 р.

Рекомендовано до друку [Recommended for publication] – 05.01.2026 р.

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2026.49.143-150>

**ПЕРЕСПІВИ АРГЕНТИНСЬКОЇ САМБИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ:
СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ**

Ірина Анатоліївна Ломакіна (м. Київ, Україна)

lomakinairi@gmail.com

[ORCID: 0009-0001-9567-1127](https://orcid.org/0009-0001-9567-1127)

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов

Воєнна академія імені Євгенія Березняка

(Міністерство оборони України)

04119, м. Київ, вул. Ілленка, 81

Переспів – це різновид перекладу пісенного твору, що його можна проспівати під музичний акомпанемент оригіналу. На відміну від звичайного перекладу переспів є новим самостійним текстом, створеним «за мотивами» поетичного твору. Основна ціль переспіву – зберегти емоційну забарвленість і настрій фольклорного твору, не зіпсувати експресію пісні, намагаючись передати зміст кожної окремої одиниці, але не її сутність. Отже переспів не завжди передає зміст окремих елементів пісні, але обов'язково має втілювати її загальний настрій і сутність та співпадати з музикальним малюнком.

Аргентинська самба – це романтичний і повільний парний танець з легкими хустинками. Він виконується під вокал, що супроводжується гітарою і перкусією на бомбо, місцевому ударному інструменті. Зазвичай самба складається з двох частин. В кожній частині є два куплети і приспів. Самба – важливий елемент національної культури Аргентини, є невід'ємною частиною фольклорної спадщини цієї країни.

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Переспіви аргентинської самби українською мовою: стратегії перекладу (Українською) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoïu movoiu: stratehii perekladu]

© Ломакіна І. А. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

У статті досліджуються засоби створення україномовного художнього тексту, що переспівує аргентинську самбу, а також аналізуються чинники, що обумовлюють вибір метафор, що співвідноситься з текстом оригіналу.

Ключові слова: *переспів, аргентинська самба, поетичний твір, образний компонент, образ, мовна картина світу, символи, аргентинський фольклор.*

UKRAINIAN ADAPTATIONS OF ARGENTINE ZAMBA: TRANSLATION STRATEGIES

Irina A. Lomakina (Kyiv, Ukraine)

lomakinairi@gmail.com

[ORCID: 0009-0001-9567-1127](https://orcid.org/0009-0001-9567-1127)

PhD (Philology), associate professor Department of Foreign Languages

Evgeniy Bereznyak Military-Diplomatic Academy

(Ministry of Defence of Ukraine)

81 Illienko str., Kyiv, Ukraine, 04119

Adaptation is a type of song translation designed to be performed to the original musical accompaniment. Unlike a standard translation, such kind of adaptation is a new, independent text based on the poetic work. Its primary goal is to preserve the emotional coloring and mood of the folklore piece, ensuring the song's expressiveness remains intact by conveying its essence rather than the literal meaning of every individual unit. Consequently, an adaptation may not always reflect the content of every specific unit, it must embody the overall mood and soul of the song while aligning with the musical pattern.

Argentine Zamba is a romantic, slow-tempo partner dance performed with light handkerchiefs. It is characterized by vocals accompanied by guitar and percussion on the bombo, a local drum. Typically, a zamba consists of two parts, each containing two verses and a chorus. As a vital element of Argentina's national culture, the zamba is an integral part of the country's folkloric heritage.

The article explores the methods of creating a Ukrainian-language literary text that adapts the Argentine zamba. It also analyzes the factors determining the choice of metaphors that correlate with the original source text.

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Ukrainian Adaptations of Argentine Zamba: Translation Strategies (in Ukrainian) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoju movoiu: stratehii perekladu]

© Lomakina I. A. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

Keywords: *adaptation, Argentine zamba, poetic work, figurative component, image, linguistic picture of the world, symbols, Argentine folklore.*

Наразі **актуальним** є вивчення подібностей що існують у різноманітних культурах світу. Пісенний твір – це одне з втілень того, як мова відображає та структурує розуміння світу певним етносом. В свою чергу усвідомлення стратегій передачі такого твору іншими мовами сприяє творчій взаємодії цих культур.

Безсумнівно, фольклорні пісні кожного народу відображають його розуміння реальності. І саме це зумовлює певні труднощі у перекладі таких пісень іншою мовою. **Наукова новизна** дослідження полягає в з'ясуванні шляхів і стратегій такої трансформації для передачі мовної картини світу через фольклор.

Метою дослідження є визначення, які саме стратегії використовуються для створення переспіву українською мовою творів аргентинського фольклору. **Об'єктом** дослідження обрано аргентинську самбу, тому що вона посідає чільне місце в аргентинському фольклорі і є універсальною національною і духовною одиницею. **Предметом** дослідження є засоби створення україномовного художнього тексту, що переспівує аргентинську самбу.

Cuando me vaya [1].	Коли поїду [2].
Mañana, cuando me vaya, me estén bailando las penas, y las estrellas me lloren con cuatro velas de arena.	Завтра, коли поїду, Скорботи стануть піснями, І будуть плакати зорі Їх восковими сльозами.
Al viento seré un pañuelo, que va secando su llanto; me iré perdiendo en la loma como paloma volando.	Я вітру висушу сльози, Йому хустинкою стану, Ніби голубка у хмарах На горизонті розтану.
Subo, subo, piedra y yuyo que pisará mi caballo. Me voy, y un recuerdo tuyo me llevo cuando me vaya.	Вгору, в гору, кінь по камінню, Пройде травою. Піду. І спогад про тебе Тільки візьму я з собою.

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Переспіви аргентинської самби українською мовою: стратегії перекладу (Українською) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoïu movoiu: stratehii perekladu]

© Ломакіна І. А. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Sentir el grito del hachero que viene talando el monte. No ser más tu guitarrero, para cantarte en la noche. Ni adiós le dije a mi pago, como si pronto volviera. Miré pa'dentro del rancho: bailando estaban mis penas.	Чую цокіт сокири, Що гору вщент розбиває, І більше моя гітара Тобі вночі не співає. Піду, прощавай не скажу, В повернення більш не вірю, Мої скорботи танцюють на вже пустому подвір'ї.
--	---

Переклад самби «Cuando me vaya», яку написав Чанго Родрігес, може слугувати прикладом образної спільності української і аргентинської культур. Тут ми бачимо велику кількість образів, що перетинаються з українським фольклором:

хустинка, що сушить сльози,
кінь, що йде по камінню,
голубка у хмарах,
цокіт сокири та ін.

Такі образи ми зустрічаємо у чисельних фольклорних творах Аргентини.

Luna cautiva [3].	Місяць, що врятує
De nuevo estoy de vuelta, después de larga ausencia Igual que la calandria que azota el vendaval Y traigo mil canciones, como leñita seca Recuerdo de fogones que invitan a matear Y divisé tu rancho a orillas del camino A donde los jazmines tejieron un altar Al pie del calicanto la luna cuando pasa Peinó mi serenata, la cresta de sauzal Tu amor es una estrella con cuerdas de guitarra Una luz que me alumbra en mi oscuridad	Пройшло чимало часу, до дому я прямую, Як ластівка прямує крізь вітру метушню, І як в'язанку хмизу мелодії несую я Щоби зігрітись мате близь їхнього вогню. Аж ось твоя хатинка біліє край дороги Там квіти на подвір'ї змішалися в юрбу І місяць у криниці намистинки знаходить Пісень моїх відлуння розчісує вербу. Твоє кохання зірка на струнах у гітарі Те світло, що мене у темряві знайде

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Ukrainian Adaptations of Argentine Zamba: Translation Strategies (in Ukrainian) [Perespiviy arhendynskoi samby ukrainskoiu movoiu: stratehii perekladu]

© Lomakina I. A. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Acércate a la reja, sos la dueña de mi alma Sos mi luna cautiva que me besa y se va	Наблизсья до віконця, мій чарівний, мій коханий Ти – мій місяць, що врятує, поцілує і піде.
Escucha que mis grillos están enamorados Que llora mi guitarra sollozo de sauzal El tintinear de espuelas del río allá en el vado Y una noche serena prendida en mi cantar	Послухай, як гітара вигукує ночами, І навіть романтичне брязчання кайданів Ритмічно охоронці подзвякують ключами І камера, мов церква, відлунює мій спів.
De nuevo estoy de vuelta mi tropa está en la huella Arrieros musiqueros me ayudan a llegar Tuve que hacer un alto por un toro mañero Allá en el calicanto a orillas del sauzal	Нарешті вже додому веде мене стежинка І мандрівні музики підтримують мій спів Хоч сталася в дорозі небажана зупинка Із брязканням кайданів і дзвяканням ключів.

У когнітивному просторі кожної країни є рослини, тварини, птахи – символи основних життєвих цінностей світосприйняття. «La calandria» (українською – *пересмішник білобровий*), що згадується в самбі Чанго Родрігеса «Luna cautiva», в аргентинському фольклорі є символом свободи. В неволі вона гине або перестає співати. Тому існує популярний вислів: «Вільний або мертвий, як каландрія». Також каландрія – вісниця добрих новин. Якщо вона співає поблизу кухні або на подвір'ї, у народі це тлумачать як знак швидкого приходу гостей, зміну погоди на краще, або отримання позитивних новин. У фольклорі аргентинського узбережжя існує легенда, що колись каландрія була молодою дівчиною, яка дуже гарно співала [4].

Безумовно, в українському фольклорному співі символом свободи є сокіл, але враховуючи «жіночість» образу оригінального твору та символіку «добрих новин» для переспіву було обрано саме ластівку.

Вибір способу перекладу реалії залежить від багатьох чинників: настроїв тексту, лінгвістичне навантаження слова-реалії, значущість та функція реалії у тексті. Можна виділити декілька основних способів перекладу таких слів: транслітерація, власне переклад, якщо він можливий, пояснення [5].

У самбі Чанго Родрігеса «Luna cautiva» зустрічаємо слово «matear». По-перше, безсумнівно що в контексті самби немає сенсу замінювати цей образ українськими реаліями. По-друге, окремого дієслова для перекладу в

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Переспіви аргентинської самби українською мовою: стратегії перекладу (Українською) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoïu movoiu: stratehii perekladu]

© Ломакіна І. А. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

українській мові немає, але в країнознавчих текстах достатньо поширеною є назва самого напою – мате. Тому для перекладу було обрано «напитись мате». Хоча цей переклад повністю й не відкриває всієї глибини і краси цього дієслова.

У самбі «Luna cautiva», а також у переспівах двох наступних пісень «La resentida» Хулії Ферро і «El silbador» Густаво Легісамона і Мануеля Кастілья було замінено рід особи, про яку йдеться в творі. Ця стратегія досить розповсюджена як в аргентинському, так і у вітчизняному фольклорі. Визначення граматичного роду залежить зазвичай від того, хто виконує романтичну пісню – чоловік, чи жінка. Іноді така зміна відбувається вже під час виконання. У самбі «Luna cautiva» такий вибір також став обумовленим граматичним родом основної метафори тексту: «Luna» – жіночий рід, «Місяць» – чоловічий. Тому українську версію ми узгоджуємо з родом «головного героя».

La resentida [6].	Той, хто страждає.
Si mi negra me abandona, lloraré toda la vida. Dicen que no me perdona la resentida, la resentida.	Якщо його не побачу У сльозах на все життя я Кажуть, що вже не пробачить Той, хто страждає.
Lloraré mi triste suerte si tu cariño me olvida. Yo nací para quererte toda la vida, toda la vida.	Ніжність твою не забути Сльози гіркі проливаю Створена твоєю бути На все життя я.
Pobre mi corazón, cansado de llorar, busca en tu pecho la calma, dueña de mi alma, dueña de mi alma.	Стомлена вже від сліз Повна душа біди. Тільки зі мною твій спокій, Мій синьоокий. Мій назавжди.
Que tengo un amor ausente, por eso estás resentida. No le hagas caso a la gente, mujer querida, mujer querida.	Кажуть, що я не кохаю Саме тому він сумує Хай на плітки не зважає Бо тільки його в світі люблю я.
Te han dicho que no te quiero, por eso estás resentida. Si por tu amor yo me muero, mujer querida, mujer querida.	Кажуть, кохання немає Саме тому він страждає Тільки все своє життя я Його кохаю. Тільки його.

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Ukrainian Adaptations of Argentine Zamba: Translation Strategies (in Ukrainian) [Perespiviy arhendynskoi samby ukrainskoïu movoiu: stratehii perekladu]

© Lomakina I. A. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

Вибір метафори, що співвідноситься з текстом оригіналу, завжди обумовлений багатьма чинниками. Якщо переклад буде дослівним, може загубитися настрій і забарвлення співу. Тому, наприклад, для перекладу ніжного звертання до коханої «dueña de mi alma» було обрано такий розповсюджений і зрозумілий для українського фольклору образ як «мій синьоокий».

El silbador [7].	Той, хто насвистує
Soy ese que va silbando tarde adentro en los caminos y que se vuelve baguala cuando ya todos se han ido.	Я та, що йде і співає Вечір в серці ніжно тане. І спів мій сльозою в гілках засяє, Коли всіх інших не стане.
Ese que va por la noche sombra en la sombra perdido la pena que lo acompaña se le alarga en el silbido.	Я та, що йде серед ночі, Тінь у тіні загубила. Біда йти зі мною хоче За моїм посвистом вкрилась.
Cantando en el monte mi canto me quiere crucificar el lucero entre las ramas su llanto empieza a colgar.	Пісня ніби розп'яття По стежці її несу Плач мій в траві багаттям Розпалить нічну росу.
Soy el que en los arenales del Chaco pasa dejando una huella que en el alba el viento la va tapando.	Йду там, де яблуні квітнуть Позаду лише залишаю Той слід, що під ранок вітев З любов'ю ніжно вкривас.
Cuando termine de irme Tal vez cuando esté llegando mi caballo con mi sombra vendrán a borrar mis pasos	Шлях мій закінчиться впертий, Може, в кінці щось побачу... Щоб залишки кроків стерти, На коні моя тінь прискаче.

Часто у фольклорних творах можна зустріти лексеми, які не можна перекласти рідною мовою одним словом. Їхні приклади ми можемо побачити навіть у назвах двох вищезгаданих пісень. Найбільш вдалим тут є коротке поетичне пояснення значення: «той, хто страждає» або «той, хто насвистує».

У самбі «El silbador» згадуються «los arenales del Chaco». Це ділянки з піщаними ґрунтами, які формують особливий ландшафт серед сухих лісів Чако [8]. Для українського перекладу було обрано «там, де яблуні квітнуть». Тобто

(Актуальні питання перекладознавства [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Переспіви аргентинської самби українською мовою: стратегії перекладу (Українською) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoïu movoiu: stratehii perekladu]

© Ломакіна І. А. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

опис місцевості, що викликає спогади і приємні асоціації, зберігає романтичний настрій пісні.

Висновки. Переклади аргентинської самби можуть слугувати прикладом образної спільності української і аргентинської культур. У цьому жанрі поетичного тексту можна виділити велику кількість образів, що перетинаються з українським фольклором. Зазвичай вибір метафор, що співвідносяться з текстом оригіналу, обумовлюється багатьма чинниками, оскільки при дослівному перекладі може загубитися настрій і забарвлення співу.

Перспективним вважаємо подальше вивчення перекладу в межах фольклору з метою виявити характерні риси відображення мовною моделлю світу аргентинців цього фрагмента дійсності. Зазначимо, що фольклор не тільки відображає когнітивну картину світу носіїв мови, але й генерує нові значення. Тому перелік окремих образів завжди буде неповним.

Література:

1. <https://youtu.be/CWHnpv-fSKc?si=ufOwIihwelyoO5NW>
2. https://youtu.be/YqVNqtLsXsk?si=o68b_hTvYV6Xp6c2
3. https://acordes.lacuerda.net/chalchaleros/luna_cautiva
4. <https://www.identidad-cultural.com.ar/leernota.php?cn=5405>
5. Якимчук А. П. Лінгвокультурна комунікація як випробовування для перекладача. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2023/1/17.pdf>
6. https://acordes.lacuerda.net/duo_coplanacu/la_resentida
7. https://www.youtube.com/watch?v=EQ7Ppctg7_0
8. https://explorer.natureserve.org/Taxon/ELEMENT_GLOBAL.2.1101717/Bosques_de_los_Arenales_del_Chaco_Septentrional Occidental Group#:~:text=En%20general%2C%20los%20bosques%20de%20los%20arenales,0%2D12%20m%20de%20altura%2C%20con%20sotobosque%20bastante

References:

1. <https://youtu.be/CWHnpv-fSKc?si=ufOwIihwelyoO5NW>
2. https://youtu.be/YqVNqtLsXsk?si=o68b_hTvYV6Xp6c2
3. https://acordes.lacuerda.net/chalchaleros/luna_cautiva
4. <https://www.identidad-cultural.com.ar/leernota.php?cn=5405>
5. Yakymchuk A. P. Linhvokulturna komunikatsiia yak vyprovovuvannia dlia perekladacha. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2023/1/17.pdf>
6. https://acordes.lacuerda.net/duo_coplanacu/la_resentida
7. https://www.youtube.com/watch?v=EQ7Ppctg7_0
8. https://explorer.natureserve.org/Taxon/ELEMENT_GLOBAL.2.1101717/Bosques_de_los_Arenales_del_Chaco_Septentrional Occidental Group#:~:text=En%20general%2C%20los%20bosques%20de%20los%20arenales,0%2D12%20m%20de%20altura%2C%20con%20sotobosque%20bastante

(Current issues in translation studies [Aktual'ni pytannja perekladoznavstva])

Ukrainian Adaptations of Argentine Zamba: Translation Strategies (in Ukrainian) [Perespivy arhendynskoi samby ukrainskoiu movoiu: stratehii perekladu]

© Lomakina I. A. [Lomakyna I. A.], lomakinairi@gmail.com